

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”

APROB

Negrean Mariana, directoare
CEMF „Raisa Pacalo”

„05” iunie 2023

CURRICULUMUL STAGIULUI DE PRACTICĂ

P.02.O.002 STAGIUL PRACTIC DE SPECIALITATE NR. I

Specialitatea 91110. Stomatologie

Calificarea *Tehnician dentar* MD/4/0911/054

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic- științific din 30 mai 2023,

COBÎLEANSCHI Svetlana, directoare adjunctă pentru activitatea educațională, didactică și metodică _____

La ședința Catedrei discipline stomatologice și tehnico-dentare din 17 aprilie 2023,

PĂDUREȚ Galina, șefa catedrei discipline stomatologice și tehnico-dentare _____

Coordonat cu:

Cabinetul Instrucitiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății,

SAVCA Diana, șefa Cabinetului Instrucitiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății

_____ 30 " mai " 2023.

Autori:

BOTNARU Aida, șefa secției de învățământ nr. 7, grad managerial doi, profesoară la Discipline stomatologice și tehnico-dentare, grad didactic superior coordonator grup de lucru

PĂDUREȚ Galina, profesoară la discipline stomatologice și tehnico-dentare, grad didactic doi

SAMSON Irina, profesoară la discipline stomatologice și tehnico-dentare, grad didactic doi

Recenzenți:

FALA Valeriu, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, academician, m.c. AȘM,

șef Catedra stomatologie terapeutică a USMF „Nicolae Testemițanu”

_____ „ 26 " mai " 2023.

TIMUȘ Anatolie, șef Centrul Stomatologie Universitar, medic - șef IMSP Clinica Universitară

Stomatologică USMF „Nicolae Testemițanu” _____ „ 26 " mai " 2023.

Semnătura	V. Fala
Confirm	A. Timuș
Serviciul resurse umane USMF	

CUPRINS

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională	5
III.	Competențe profesionale specifice stagiului de practică	5
IV.	Administrarea stagiului de practică	5
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice	7
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	9
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	10
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor	12
X.	Anexe	13

I. PRELIMINARII

Competențele profesionale ale viitorului specialist tehnician dentar evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în activități practice viitoare.

Procesul de formare inițială a tehnicienilor dentari solicită deplasarea accentului către un învățământ profesional, care valorifică competențe pentru activitatea practică de la o învățare centrată pe informație, către una în care importante sunt cunoștințele, deprinderile și atitudinile în diverse situații de activitate socio-profesională.

Modernizarea procesului de instruire practică prin formarea aplicativă a viitorilor tehnicieni dentari pentru piața muncii stomatologică și tehnic-dentară

Procesul de instruire practică în învățământul profesional medical se organizează în corespundere cu documentele legislative și normative din țară, prin coordonarea și racordarea la cerințele europene, care promovează calitatea pregătirii cadrelor medicale cu studii profesionale postsecundare.

1. Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova, 2021, Hotărârea Guvernului Nr. 208 din 30.09.2021; în: Monitorul Oficial, 2021, nr. 239-248, art. 463.

2. Planul-cadru pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza Sistemului de credite de studii transferabile, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării RM nr. 1205 din 2015.

3. Standardul calificării la specialitatea Stomatologie, calificarea Tehnician dentar, Decizia Consiliului Național pentru Calificări Nr.01 din 10.12.2018.

4. Profilul ocupațional la programul de formare profesională 91110 Stomatologie, calificarea Tehnician dentar, validat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM Nr. 964 din 17.08.2018.

5. *Planul de învățământ* la Specialitatea Stomatologie 91110, calificarea Tehnician dentar, aprobat de MS RM număr înregistrare 15/942 din 14.03.2022 și MEC RM număr înregistrare SC-78/22, 1091, din 01.11.2022.

6. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, Ordinul Ministrului Educației nr. 1086 din 29 decembrie 2016.

Stagiul practic de specialitate nr.I – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare reprezintă o parte integrantă obligatorie a procesului educațional, care se realizează cu scopul de a dezvolta competențe profesionale specifice necesare viitorului tehnician dentar. Pregătirea viitorilor tehnicieni dentari în cadrul *stagiului practic de specialitate nr.I* constă în integrarea cunoștințelor teoretice, dezvoltarea abilităților practice în scopul formării competențelor profesionale specifice la elevii anului întâi de studiu.

Pe parcursul *Stagiului practic de specialitate nr.I - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* elevii se familiarizează cu particularitățile de activitate ale diverselor tipuri de laboratoare tehnico-dentare, normativele igienice și antiepidemice în activitatea laboratorului de tehnică dentară, sălile de bază și auxiliare ale laboratorului tehnico-dentar, principiile specifice de depozitare și păstrare a materialelor, organizarea activității laboratorului de tehnică dentară în baza criteriilor medicale, juridice și economice.

Un element principal și obligatoriu al *Stagiului practice de specialitate nr.I - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* constă în organizarea lucrului tehnicianului dentar în echipa multidisciplinară, respectând permanent drepturile și confidențialitatea privind drepturile

pacientului stomatologic prin planificarea viitoarei construcții protetice și comunicare constructivă.

II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA STAGIULUI DE PRACTICĂ PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Procesul de instruire practică este unul dinamic, bine structurat, organizat și sensibil la cerințele societății și practicii medicale, iar specialiștii pregătiți corespund standardelor naționale de calificare. *Stagiul practic de specialitate nr. I- Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* urmărește să introducă, treptat, elevii în problematica organizării și desfășurării procesului de acordare a asistenței stomatologice pacienților în instituțiile medico-sanitare publice și private care acordă servicii stomatologice, familiarizându-i cu organizarea activității laboratorului tehnico-dentar și tehnologiile de confecționare a protezelor dentare.

Stagiul practic de specialitate nr. I – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare, este organizat în semestrul II, pe parcursul a 4 săptămâni, se desfășoară în laboratoarele tehnico-dentare. Activitatea zilnică a elevilor se desfășoară sub supravegherea și monitorizarea tehnicianului dentar. În cadrul stagiului de practică elevii dobândesc abilități specifice în domeniul specialității alese, bazate pe unitatea de curs Ocluzologie, Tehnologii în protetica dentară, Tehnologii de turnare a aliajelor.

Stagiul practic de specialitate nr. I– Tehnologii de confecționare a protezelor dentare constituie o activitate complexă de sine stătătoare a elevilor și va contribui la crearea condițiilor de studiere a viitoarelor unități de curs prevăzute de planul de învățământ: S.03.O.018 Tehnologia protezelor unidentare; S.03.O.019 Tehnologia protezei parțial mobilizabile acrilice; S.03.O.020 Tehnologia protezei totale; S.03.A.029 Tehnologia protezelor dentare provizorii etc.

III. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFICE STAGIULUI DE PRACTICĂ

CPS1. Aplicarea principiilor de modelare a fiecărei entități morfologice a grupului dentar frontal, lateral și corelarea lor cu relațiile de ocluzie.

CPS2. Realizarea activităților tehnologice de confecționare a protezelor dentare.

CPS3. Gestionarea tehnologiilor de turnare a aliajelor în baza cunoștințelor științific argumentate.

CPS4. Comunicarea eficientă în diverse situații socio-profesionale într-o manieră civilizată, politicoasă, cu evitarea conflictelor.

IV. ADMINISTRAREA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Codul stagiului de practică	Denumirea stagiului de practică	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
P.02.O.002	<i>Stagiul practic de specialitate nr. I – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare</i>	II	4	120	Mai-iunie	prtofoliul	4

V. DESCRIEREA PROCESULUI DE DESFĂȘURARE

A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activități/sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare
<i>UC1.</i> Inițierea elevilor cu cerințele față de realizarea stagiului de practică, documentația și regulile tehnicii securității muncii.	Agenda formării profesionale	Prezentarea agendei de formare profesională	6 ore
<i>UC2.</i> Familiarizarea cu structura laboratorului tehnico-dentar și instructajul privind tehnica securității în fiecare compartiment al laboratorului.	Lista cu recomandări pentru tehnica securității în fiecare compartiment al laboratorului.	Respectarea tehnicii securității în sala de modelare, ghipsare, polimerizare, turnare cu semnarea în registru.	
<i>UC3.</i> Reproducerea formei dinților permanenți prin tehnica adității și răzuirii.	Model cu dinți modelați din ceară	Prezentarea modelului cu dinți modelați în ocluzie.	18 ore
<i>UC4.</i> Duplicarea modelelor.	Modelul duplicat	Evaluarea respectării algoritmului etapei de duplicare a modelului	6 ore
<i>UC5.</i> Realizarea machetelor canalelor de turnare pentru microproteze și punți dentare întreg turnate.	Macheta din ceară a canalelor de turnare	Evaluarea respectării algoritmului a machete canalelor de turnare	12 ore
<i>UC6.</i> Realizarea tiparului pentru turnare și prelucrarea termică a tiparului în confecționarea coroanelor și punților dentare întreg turnate.	Tiparul confecționat și prelucrat termic	Evaluarea respectării algoritmului de realizare a tiparului și prelucrarea lui	6 ore
<i>UC7.</i> Dezambalarea și prelucrarea piesei metalice turnate.	Piesa metalică dezambalată și prelucrată	Evaluarea respectării algoritmului de dezambalare și prelucrare a piesei metalice	6 ore
<i>UC8.</i> Realizarea tiparelor pentru protezele fixe ambalate vertical și orizontal.	Coroana acrilică	Prezentarea coroanei acrilice	12 ore
<i>UC9.</i> Realizarea tiparelor pentru protezele mobilizabile acrilice cu placă după metoda indirectă, directă și mixtă.	Tiparul realizat	Evaluarea respectării algoritmului de realizare a tiparului	12 ore
<i>UC10.</i> Confecționarea lingurii individuale din acrilat termopolimerizabil.	Lingura individuală din acrilat termopolimerizabil	Prezentarea lingurii individuale din acrilat termopolimerizabil	6 ore
<i>UC11.</i> Realizarea tiparului pentru metoda de injectare a acrilatelor	Tiparul realizat	Evaluarea respectării algoritmului de realizare a tiparului	6 ore
<i>UC12.</i> Șlefuirea și lustruirea protezelor dentare acrilice, metalice.	Protezele dentare acrilice/metalice finisate prin etapele de șlefuire și lustruire	Evaluarea respectării algoritmului de șlefuire și lustruire a protezelor dentare	12 ore
<i>UC13.</i> Șlefuirea și lustruirea protezelor dentare combinate.	Protezele dentare combinate finisate	Evaluarea respectării algoritmului de șlefuire și	

	prin etapele de șlefuire și lustruire	lustruire a protezelor dentare	
UC14. Realizarea machetei din ceară a coroanei întreg turnate.	Macheta din ceară a coroanei întreg turnate	Prezentarea machetei modelată din ceară a coroanei întreg turnate	12 ore
UC15. Reflectarea rezultatelor stagiului de practică în actele de totalizare.	Portofoliul stagiului de practică Agenda formării profesionale Raportul stagiului de practică Referința elevului Lucrările tehnico-dentare	Prezentarea publică a portofoliului Susținerea raportului stagiului de practică	6 ore

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Demersul didactic pe parcursul stagiului de practică se axează pe elev, poziția acestuia fiind activ-participativă. Elevul realizează sarcinile conform obiectivelor în vederea formării competențelor profesionale specifice, asumându-și responsabilități, manifestând gândire clinică și critică. Realizarea eficientă a obiectivelor instruirii practice, asigură formarea competențelor profesionale specifice unității de curs Ocluzologie. Tehnologii în protetica dentară, Tehnologii de turnare a aliajelor.

Delegarea elevilor la *Stagiul practic de specialitate nr.1 - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* este anticipată de informarea elevilor cu privire la tipul, locul realizării stagiului de practică, normele și cerințele securității și sănătății în muncă, precum și alte aspecte organizatorice. Elevilor li se oferă foaia de delegare în care este indicat ordinul de repartizare la stagiul de practică.

Pe parcursul realizării *Stagiul practic de specialitate nr. 1- Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* toate activitățile elevilor sunt supravegheate de către profesorul metodist și tehnicianul dentar, mentor din partea instituției medico-sanitare publice/ private/ laboratorului tehnico-dentar.

Managementul activității profesorului metodist/mentorului este asigurată de o gamă de documente reglementative și de evaluare, care sunt perfectate și gestionate în termenii stabiliți. Nomenclatorul de acte pentru profesorul metodist include:

1. Obligațiunile profesorului metodist/mentorului în cadrul stagiului practic.
2. Raportul de autoevaluare a activității profesorului metodist privind efectuarea stagiului practic.
3. Registrul de evidență a frecvenței și reușitei elevilor pentru anul de învățământ, propus de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

Pe parcursul realizării *Stagiul practic de specialitate nr.1 - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare*, elevii completează portofoliul stagiului de practică, conform *Nomenclatorului de acte (Anexa nr.1)*. Activitățile de perfectare/completare a documentației recomandate stimulează la elevi abilitățile specifice de lucru cu documentația de referință, dezvoltă responsabilitatea elevilor, asigură posibilitatea de evaluare finală a stagiului de practică.

Nomenclatorul de acte pentru *Stagiul practic de specialitate nr.1 - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* - include următoarele documente:

1. Extras din ordinele cu privire la activitatea internă – dezinfecția, profilaxia infecției asociate asistenței medicale, profilaxia infecției HIV/SIDA, profilaxia hepatitelor virale, etc.
2. Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului nr. 192 din 24.03.2017
3. Raport privind realizarea stagiului de practică.
4. Referința elevului.
5. Agenda formării profesionale - model propus de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.
6. Produsele realizate pe parcursul stagiului de practică: model cu dinți modelați în ocluzie, coroană acrilică ajustată pe model, lingură individuală din material termopolimerizabil, macheta din ceară a coroanei metalice întreg turnate.

Agenda formării profesionale (*Anexa nr.2*) reprezintă un instrument de înregistrare și monitorizare a activităților realizate de către elevi la locul de desfășurare a stagiului de practică. Elevii vor consemna în Agenda formării profesionale sarcinile de lucru planificate și realizate, de asemenea vor fi descrise zilnic activitățile realizate. Activitățile înregistrate în agenda formării profesionale sunt evaluate zilnic prin notă și semnătură de către de către reprezentantul laboratorului tehnico-dentar.

Calitățile profesionale, atitudinale și psihosociale demonstrate de către elevi pe parcursul *Stagiului practic de specialitate nr.1 – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare*, sunt evaluate de către specialistul din domeniul practic și specificate în Referința elevului (*Anexa nr.3*), care este semnată de conducătorul din partea unității economice și confirmată cu ștampila. Referința ulterior este arhivată în dosarul personal al elevului.

Pe parcursul *Stagiului practic de specialitate nr.1 – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* elevii trebuie să confecționeze conform etapelor tehnice de confecționare a protezelor dentare una din lucrările de mai jos:

- Model cu dinți modelați în ocluzie
- Coroană acrilică pe model
- Lingură individual din material termopolimerizabil
- Macheta din ceară a coranei întreg turnate metalică

La finele stagiului de practică nr.1, elevul structurează și întocmește un raport despre activitatea realizată în instituția medico-sanitară publică/privată conform cerințelor propuse în model (*Anexa nr.4*). Raportul stagiului de practică se întocmește pe parcursul desfășurării stagiului de practică, iar după finisarea perioadei stagiului de practică, se prezintă pentru control și avizare conducătorului stagiului de practică. Elaborarea raportului stagiului de practică dezvoltă capacitățile de generalizare și analiză referitor la activitățile realizate.

VII. SUGESTII DE EVALUARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activitatea didactică reprezintă un sistem al interferenței celor trei activități: predare – învățare – evaluare, care se desfășoară simultan și asigură eficiență doar în cazul când formează o unitate, o continuitate. Evaluarea competențelor pornește de la definirea clară a acestora, drept capacitate de soluționare a problemelor într-un context dat. Prin urmare, pentru evaluarea

abilităților specifice și a competențelor profesionale trebuie identificate cunoștințele acumulate, deprinderile formate, atitudinile și abilitățile dezvoltate.

Evaluarea stagiului de practică se realizează atât pe perioada de desfășurare a practicii, cât și la finalizarea acestei activități. Evaluarea scoate în evidență nivelul în care se formează competențele profesionale specifice, va viza aprecierea nivelului de dezvoltare la elevi a competențelor profesionale conform curriculumului stagiului de practică.

Obiectivele evaluării formării prin practică vor urmări progresul *tehnicianului dentar* cu referire la abilitățile profesionale specifice formate, inițiativa profesională, atitudinile față de pacient și față de profesia aleasă, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. Procesul de evaluare este continuu, obiectiv și deschis.

Evaluarea continuă a sarcinilor practice aplicative se realizează în perioada de desfășurare a *Stagiului practic de specialitate nr.1 - Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* de către tehnicianul dentar superior/principal din instituția medicală.

Evaluarea sumativă a *Stagiul practic de specialitate nr.1 – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare* se va realiza la sfârșitul stagiului practic de către profesorul metodist și reprezentantul din partea instituției medicale în baza:

- realizării Curriculumului stagiului practic și activității elevului pe parcursul stagiului practic, evaluată de tehnicianul dentar din instituția medicală/ laboratorul tehnico-dentar;
- completării și prezentării portofoliului: complexitatea portofoliului, corectitudinea completării agendei de formare profesională, elaborării și prezentării publice a raportului cu privire la realizarea stagiului de practică, respectarea disciplinei de muncă și existența aprecierii date de conducătorul practicii din partea agentului economic;
- calculării mediei simple cu sutimi fără rotungere, formată din notele curente acumulate zilnic și nota acordată pentru portofoliul stagiului de practică.

$$\text{MSP} = (\text{MNC} + \text{NAP}) : 2$$

MSP - media stagiului practic

MNC - media notelor curente

NAP - nota acordată pentru portofoliu

Cadrul didactic/mentorul din cadrul instituției medicale își va alege setul de metode de evaluare, precum și materiale - instrumente de evaluare, formele de evaluare ce corespund conținuturilor stipulate în capitolul V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică. Aprecierea se va face în baza de criterii. Criteriile de notare contribuie la formularea unei evaluări obiective. Astfel, în calitate de criterii de apreciere a produsului realizat de către elevi sunt recomandate:

Nr. d/o	Categoria de produs	Criterii de evaluare a produsului
1.	Agenda formării profesionale a elevului	<ul style="list-style-type: none"> • relevanța completării agendei, • veridicitatea conținutului expus, • calitatea prezentării textuale, • respectarea normelor prestabilite, • completitudinea agendei.
2.	Produse elaborate: <ul style="list-style-type: none"> • Model cu dinți modelați în ocluzie • Corană acrilică pe model • Lingură individual din material 	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea minim a unui produs; • produsul corespunde sarcinilor propuse (Capitolul V); • corectitudinea confecționării produ-selor prezentate;

	termopolimerizabil • Macheta din ceară a coranei întreg turnate metalică	<ul style="list-style-type: none"> • corespunderea cu standardele de confecționare; • comentarea etapelor tehnice de execuție a produsului confecționat.
3.	Raportul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> • corespunderea raportului stagiului de practică cerințelor stabilite, • corectitudinea formulării conținutului, • conținutul textual al raportului va fi expus într-un limbaj specific medical, • completitudinea raportului, • originalitatea, • creativitatea.
4.	Portofoliul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> • respectarea nomenclatorului de acte, • corectitudinea completării cu produsele din nomenclatorul de acte, • relevanța, • veridicitatea, • completitudinea, • calitatea prezentării textuale a produselor, • respectarea normelor prestabilite.

Notele obținute la stagiul de practică se iau în calculul mediei academice semestriale a elevului. Creditele de studii transferabile se acordă pentru nota de promovare 5,00 și mai mult.

VIII. CERINȚE FAȚĂ DE LOCURILE DE PRACTICĂ

Activitatea laboratoarelor publice/private este orientată atât spre proiectarea, confecționarea piese protetice în diferite cazuri clinice, cât și spre monitorizarea și dirijarea stagiilor de practică.

Stagiul practic de specialitate nr.1 – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare se desfășoară în instituțiile medico-sanitare publice/private care asigură servicii tehnico-dentare. Modalitatea de identificare a unității economice pentru desfășurarea stagiului de practică se realizează după cum urmează:

- unitatea economică aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova;
- unitatea economică este selectată la propunerea elevului. Analiza și validarea locurilor de practică selectate de elevi se realizează de către Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova aprobă prin ordin instituțiile medico-sanitare publice de stat, private și departamentale în calitate de baze clinice pentru realizarea instruirii practice.

Stagiul de practică efectuat în cadrul unităților economice se organizează și se desfășoară în baza Contractului de parteneriat.

Bazele practice – unitățile economice din domeniul sănătății, corespund următoarelor cerințe:

- profilul instituției medico-sanitare publice/laboratorul tehnico-dentar corespunde conținuturilor de instruire.

- mentorii - personalul medical mediu din instituțiile medico-sanitare publice/laboratorul tehnico-dentar, responsabil de instruirea practică a elevilor, este instruit în domeniul psihopedagogiei.

- mentorii manifestă respect și reponsabilitate pentru educația profesională a viitorilor specialiști și participă activ în procesul de formare a competențelor profesionale a viitorilor tehnicieni dentari.

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare manifestă un management instituțional de performanță, participativ, abordat complex și sistemic, încât personalul medical implică activ elevii în procesul de acordare a serviciilor medicale populației;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare au capacitatea necesară pentru încadrarea tuturor elevilor în activitățile curativ-preventive și de îngrijire;

- multitudinea de servicii medicale prestate de instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare corespunde cu volumul de competențe și abilități necesare pentru antrenare în conformitate cu curriculumul stagiului de practică;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare asigură respectarea prevederilor contractului/convenției-cadru de parteneriat privind efectuarea stagiului de practică al elevilor;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare organizează și asigură condiții corespunzătoare pentru desfășurarea eficientă a stagiului de practică în corespundere cu curriculumul stagiului de practică;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare desemnează conducătorul de practică din cadrul unității economice din rândul specialiștilor de înaltă calificare și cu experiență în domeniu;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare asigură accesul elevilor la fondul de literatură de specialitate de care dispune unitatea economică, diverse proiecte de dezvoltare, alte materiale, la utilajul și echipamentele corespunzătoare, în conformitate cu curriculumul stagiului de practică;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare efectuează instructajul elevilor privind aspecte de organizare și norme de protecție/de securitate a muncii;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare se includ în procesul de formare prin practică a elevilor, antrenându-se în organizarea și desfășurarea instruirii practice, soluționarea problemelor posibile;

- instituțiile medico-sanitare publice/ private/ laboratoarele tehnico-dentare evaluează nivelul competențelor profesionale obținute de elev, precum și comportamentul și modalitatea de integrare a acestuia în activitatea unității economice.

Lista orientativă a instituțiilor medico-sanitare publice/private la care se va desfășura *Stagiul practic de specialitate nr.1 – Tehnologii de confecționare a protezelor dentare*:

Nr.	Denumirea instituției medicale	Nr.	Denumirea instituției medicale
1.	SRL „Gamax Stom”	19.	SRL „Dental-Art-Laboratory”
2.	SRL „Moruz Dental”	20.	SRL „Dental Laboratory”
3.	SRL „Novadent”	21.	SRL „DentalTech”
4.	IMSP Clinica Universitară Stomatologică a USMF „Nicolae Testemițanu”	22.	Întreprinderea municipală Centrul Stomatologic, mun. Chișinău

5.	Clinica Stomatologică „Fala-Dental”	23.	SRL „Dental Office”
6.	Întreprinderea municipală Centrul Stomatologic Raional Sîngerei	24.	Întreprinderea medicală de stat Clinica Stomatologică din Orhei
7.	SRL „Rock-It”	25.	Centrul Stomatologic SRL „Punto Bianco”
8.	SRL „SB Dental Group”	26.	SRL „Vali-Tehdent”
9.	Întreprinderea Individuală „Ghenciu Dent”	27.	Întreprinderea Individuală „Rotarciuc Igor”
10.	SRL „Maxkar Dent”	28.	SRL „Dentix Lab”
11.	SRL „Dolvit-Company”, or.Bălți	29.	SRL „3D DentLab”
12.	SRL „Dentus Plus”	30.	SRL „Healthy Smile Design”
13.	SRL „Ilieș-Dent”	31.	SRL „Meladent S”
14.	SRL „L.C.-Dent” or.Bălți	32.	SRL „Cudalb-Dent”
15.	SRL „Caracaș-Dental”	33.	SRL „Art of Smile”
16.	SRL „Rondlab -Dent”	34.	SRL „Phoenix Aesthetic”
17.	SRL „Unident-Art”	35.	SRL „Ceradent”
18.	SRL „Omni Dent”	36.	SRL „Dentaceramic”

Nr.	Locul de muncă/postul	Cerințe față de locul de muncă/postul propus elevului
1.		Asigură cu loc de muncă tehnicianului dentar, fiind dotat cu aparataj performant, utilaje, instrumentariu necesar și dispozitive necesare și materiale tehnico dentare pentru confecționarea protezelor dentare. Conține minim trei subdiviziuni ale laboratorului: sala de ghipsare, polimerizare, ceramică dentară.
2.	Minioficiul tehnicianului dentar	Trebuie să fie asigurat cu masa de lucru dotată cu iluminare artificială, sistem de aspirație, ecran de protecție, sertare cu instrumente și materiale strict necesare, prize pentru alimentarea cu energie electrică a diferitelor aparate auxiliare; scaun mobil.

IX. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Postolachi I. și col., <i>Protetica dentară</i> , Chișinău, Știința, 1983, 446 p., ISBN 5—376—01755—9	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	5
2.	Bîrsa Gh., Postolachi I. , <i>Tehnici de</i>	Biblioteca CEMF	10

	<i>confeționare a protezelor dentare</i> . Chișinău, Știința, 1994, 400 p., ISBN 5—376—01791—5	„Raisa Pacalo”	
3.	Boboc Gh., <i>Aparatul dento-maxilar: formare și dezvoltare</i> ; ed. a II-a, Ed.Med., București, 1996.	La catedră, profesor la disciplină	
4.	Ioniță S.,Petre Al., <i>Ocluzia dentară</i> , ed. a II-a, Ed.Med., București, 1996.	La catedră, profesor la disciplină	
5.	Bratu D., <i>Aparatul dento-maxilar</i> , Ed. Helicon, Timișoara, 1997.	La catedră, profesor la disciplină	
6.	Bratu D., <i>Noțiuni de ocluzologie</i> , Ed. Helicon, Timișoara, 2002.	La catedră, profesor la disciplină	
7.	Копейкин В.Н. , <i>Зубопротезная техника</i> . Москва, Медицина, 2003.	Biblioteca CEMF „Raisa Pacalo”	3
8.	Bratu D. , Aparatul dento – maxilar, Ed. Helicon, Timișoara, 2003	PDF (la catedră: Disciplini stomatologice și tehnico-dentare)	
9.	Oineagra V., <i>Morfologia și fiziologia ocluziei dentare</i> , Chișinău, 2005.	La catedră, profesor la disciplină	
10.	Massimo Scola, <i>Competenze di biomeccanica e gnatologia</i> , Franco Lucisano Editore, Milano-Via Padova, 2009.	La catedră, profesor la disciplină	
11.	NICOLAU, Gh., TEREHOV, A., NĂSTASE, C., et.al. <i>Odontologie practică modernă</i> , Ediția II. Iași: „Năsticor”, 2010: Ch.: „VECTOR”, 448 p., ISBN – 978-9975-9857-9-6.	NICOLAU, Gh., TEREHOV, A., NĂSTASE, C., NICOLAICIUC, V. Odontologie : (practică modernă). Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testimiteanu" din Republica Moldova (usmf.md)	
12.	Сергей Арутюнов: Зубопротезная техника, Издательство «ГЭОТАР-Медиа», 2010	https://books.google.md/books/about/%D0%97%D1%83%D0%B1%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%B8%D0%BA.html?id=Jizc-CAhW50C&redir_esc=y	
13.	Зуботехническое дело в стоматологии Смирнов Б.А., Щербаков А.С., Издательство «ГЭОТАР-Медиа»,2016	https://www.studentlibrary.ru/	

X. ANEXE

Anexa nr.1 - Nomenclatorul de acte al Stagiului practic de specialitate nr.I- *Tehnologii de confeționare a protezelor dentare*

Anexa nr.2 - Agenda formării profesionale.

Anexa nr. 3 - Referința elevului.

Anexa nr.4 - Raportul stagiului de practică.